

DEFINIOWANIE OBSZARÓW WIEJSKICH W WYBRANYCH KRAJACH UE

Elżbieta Zysk¹, Alina Żróbek-Różańska

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Streszczenie. W Unii Europejskiej (UE), gdzie 90% powierzchni stanowią obszary przeważająco wiejskie i pośrednie, troska o rozwój tych terenów jest traktowana priorytetowo. Dotyczy to również krajów, które przystąpiły do UE w bieżącym stuleciu. Planowanie i wdrażanie polityki rozwoju wymaga zarówno analizy wspieranych i przekształcanych terenów, jak i czerpania wiedzy z doświadczeń innych krajów. Bezpośrednie porównywanie działań i ich efektów napotyka jednakże na problem natury metodycznej – obszary wiejskie są definiowane według różnych wytycznych. Wymusza to stosowanie zunifikowanej statystyki unijnej, która jednak nie uwzględnia specyfiki poszczególnych krajów. Celem artykułu było wskazanie różnic w definicjach obszarów wiejskich w krajach, które przystąpiły do UE po 2004 roku oraz podkreślenie potrzeby nowej, bardziej adekwatnej uniwersalnej definicji.

Słowa kluczowe: obszary wiejskie, problem definicji

WSTĘP

Obszary wiejskie pełnią wiele funkcji istotnych pod względem ekonomicznym, gospodarczym, społecznym i ekologicznym [Shoard 2002, Stockdale i Catney 2014.]. W UE ponad połowę powierzchni sklasyfikowano jako obszar przeważająco wiejski. W związku z tym troska o rozwój tych terenów jest uważana za priorytet i już w roku 1996 uznano ją za jedno z głównych zadań w Deklaracji z Cork...[1996]. W dokumencie tym wskazano potrzebę zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich, czyli z zachowaniem ich wartości kulturowych, społecznych, ekonomicznych oraz z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego. Zadania w tym zakresie wpisano na stałe w politykę UE i wskazano do wykonania przez każdy nowy kraj wstępujący w jej struktury. Wśród nowych krajów, które

Adres do korespondencji – Corresponding author: Elżbieta Zysk, Katedra Gospodarki Nieruchomościami i Rozwoju Regionalnego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. R. Prawocheńskiego 15, 10-724 Olsztyn, e-mail: elzbieta.zysk@uwm.edu.pl

w roku 2004 wstąpiły w szeregi krajów członkowskich, znalazły się następujące państwa: Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry. Wdrażanie polityki rozwoju wymagało szczegółowych analiz wspieranych i przekształcanych terenów, a przede wszystkim identyfikacji obszarów problemowych. Ważne było również systematyczne monitorowanie przebiegu procesu stymulowanego rozwoju obszarów wiejskich w innych krajach, a w szczególności w krajach zbliżonych pod względem sytuacji gospodarczej. Bezpośrednie porównywanie działań i ich efektów w różnych krajach UE napotyka jednakże problem natury metodycznej – obszary wiejskie są typowane według różnych wytycznych. Najczęściej stosowanym kryterium jest liczba ludności zamieszkującej wyodrębniony administracyjnie obszar lub wyliczona na jej podstawie gęstość zaludnienia. Jednakże liczby graniczne nie w każdym kraju są takie same. Problem ten wymusił stosowanie zunifikowanej statystyki unijnej, która jednakże nie uwzględnia specyfiki poszczególnych krajów. Ponadto wybór tego kryterium generuje następny problem związany z naturalnym ruchem ludności i w efekcie zmianami liczby ludności na poszczególnych typach obszarów. W efekcie realne granice poszczególnych typów obszarów, uzależnione od liczby ludności, stają się coraz mniej jednoznaczne.

ZRÓŻNICOWANIE DEFINICJI OBSZARÓW WIEJSKICH

Popularnym i stosowanym w UE sposobem delimitacji obszarów jest metodą zaproponowana przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), w której uwzględniono poziom lokalny i regionalny. Na poziomie lokalnym jednostki administracyjne klasyfikuje się jako miejskie lub wiejskie według następujących kryteriów:

- **obszar wiejski** to obszar, na którym gęstość zaludnienia nie przekracza 150 osób/km²;
- **obszar miejski** to obszar, na którym gęstość zaludnienia wynosi 150 lub więcej osób/km².

Na poziomie regionalnym jednostki funkcjonalne lub administracyjne dzieli się na typy w zależności od procentowego udziału ludności mieszkającej na obszarach wiejskich. Wyróżniono trzy typy obszarów:

- **obszar przeważająco wiejski (PW)** – gdy więcej niż 50% jego mieszkańców zamieszkuje obszary lokalne sklasyfikowane jako wiejskie według kryteriów poziomu lokalnego;
- **obszar pośredni (P)** – gdy udział procentowy mieszkańców zamieszkujących obszary lokalne sklasyfikowane jako wiejskie wynosi 15–50%;
- **obszar przeważająco miejski (PM)** – gdy mniej niż 15% jego mieszkańców zamieszkuje obszary lokalne sklasyfikowane jako wiejskie.

Dodatkowo na poziomie regionalnym obszary wiejskie typowane są w oparciu o kryterium wielkości populacji miasta, gdzie:

- region sklasyfikowany jako **przeważająco wiejski (PW)** staje się **pośrednim (P)**, jeżeli na jego terenie położone jest miasto o liczbie ludności powyżej 200 tys., która stanowi co najmniej 25% populacji tego regionu;
- region sklasyfikowany jako **pośredni (P)** staje się **przeważająco miejskim (PM)**, jeżeli na jego terenie położone jest miasto o liczbie ludności powyżej 500 tys., która stanowi co najmniej 25% populacji tego regionu.

Jednakże metoda i kryteria zaproponowane przez OECD nie są jedynymi i uniwersalnymi sposobami typowania obszarów wiejskich. W dalszej części pracy przedstawiono podstawowe elementy definicji obszarów wiejskich w krajach, które przystąpiły do UE razem z Polską (w kolejności alfabetycznej).

1. Cypr. Zdefiniowanie obszarów wiejskich na Cyprze sprawia spore trudności. Z opracowania „Country profile on rural characteristics Cyprus” wynika, że trudno do tak małej powierzchni (9251 km²) zastosować definicję OECD i przyjąć jako główne kryterium klasyfikacji gęstość zaludnienia, ponieważ według tej metody na Cyprze w 100% występują tereny pośrednie [Rural...2013]. Z tego względu na Cyprze uznaje się, że obszary wiejskie są to tereny położone poza obszarem zurbanizowanym wyznaczonym na podstawie lokalnych planów miejskich.

2. Czechy. W Czechach brakuje prawnego zróżnicowania obszarów miejskich i wiejskich. W celu zdefiniowania obszarów wiejskich za podstawową jednostkę przyjęto gminę. Gmina wiejska oznacza gminę z liczbą mieszkańców mniejszą niż 2000, a w uzasadnionych przypadkach 3000.

3. Estonia. W kraju tym brakuje oficjalnie przyjętej typologii obszarów wiejskich, a w dokumentach strategicznych oraz raportach wprowadzono zapisy różnie klasyfikujące te tereny. Generalnie uznaje się, że obszar wiejski jest to obszar zamieszkały przez mniej niż 2500 mieszkańców. W estońskim PROW (Program rozwoju obszarów wiejskich) zapisano natomiast, że obszar wiejski jest tożsamy z gminą wiejską. Z kolei dla potrzeb realizacji programu LEADER za obszary wiejskie uznano miasta i gminy zamieszkałe przez mniej niż 4000 osób, zaś Kliimask [2001] podkreśla, że estońskie osady wiejskie powinny być klasyfikowane w zależności od sytuacji społeczno-ekonomicznej i potencjału rozwoju gospodarczego za pomocą wskaźników określających sytuację demograficzną, natężenie działalności budowlanej i poziom wykształcenia.

4. Litwa. Za obszar wiejski uznawane są małe miasta zamieszkałe przez populację mniejszą niż 3000 osób oraz wioski, czyli inne zamieszkałe obszary nieposiadające typowych atrybutów miasta [Rural Development Programme for Lithuania... 2015]. Jednakże w ramach PROW 2007–2013 obszar wiejski zdefiniowano jako obszar wsi, małe miasteczko lub miasto zamieszkałe przez nie więcej niż 6000 mieszkańców. Z kolei w ramach działania „Wspieranie usług turystyki wiejskiej” za obszar wiejski może być uznana wieś, małe miasteczko lub miasto zamieszkałe przez mniej niż 3000 mieszkańców [Ribašauskiene i in. 2007].

5. Łotwa. Zgodnie z definicją OECD większość terenu Łotwy może być traktowana jak obszar wiejski, ponieważ cały kraj charakteryzuje niska gęstość zaludnienia. Z powodu reformy administracyjnej w łotewskim PROW 2007–2013 zapisano dwie definicje obszarów wiejskich: do 31 grudnia 2008 za obszar wiejski uważano całe terytorium Łotwy, z wyłączeniem miast: Ryga, Dyneburg, Rezekne, Lipawa, Ventspils, Jelgava, Jūrmala i centrów administracyjnych powiatów; a od 1 stycznia 2009 roku obszar wiejski to całe terytorium Łotwy, z wyłączeniem wcześniej wymienionych miast, powiatowych centrów administracyjnych oraz miejscowości podmiejskich, w których liczba ludności wynosi ponad 5000 mieszkańców. Miasta powstałe na obszarach wiejskich nadal są traktowane jako obszary wiejskie, nawet gdy liczba mieszkańców jest większa niż 5000.

6. Malta. Określana jako państwo-miasto liczy zaledwie 316 km². Cały obszar Malty zakwalifikowano jako miejski [Population ... 2008], niemniej jednak brakuje oficjalnej definicji obszaru miejskiego. Podobnie jest z pojęciem obszarów wiejskich. Definicje obszarów wiejskich proponowane przez OECD nie wpisują się w charakter i strukturę tak małego kraju. Zgodnie z definicją obszarów wiejskich zapisaną w maltańskim PROW 2004–2006 obszary wiejskie muszą spełniać następujące warunki: zaludnienie mniejsze niż 5000 osób/km², co najmniej 10% terenu to grunty rolne, co najmniej 35% terenu jest położone poza sferą rozwoju [Country profile...2015].

7. Polska. W Polsce obszary przeważające wiejskie zajmują ponad połowę powierzchni kraju. Pomimo tego brakuje jednoznacznej i powszechnie obowiązującej definicji obszarów wiejskich. Pojęcie wsi oraz wiejskości ulega ewaluacyjnym zmianom w czasie. Współcześnie najczęściej stosuje się kryterium wyodrębniania obszarów wiejskich zaproponowane przez Eurostat. Bazuje ono głównie na stopniu urbanizacji – obszar wiejski to teren, na którym gęstość zaludnienia wynosi do 100 osób/km². Dla odmiany, OECD za obszary wiejskie uznaje tereny o gęstości do 150 osób/km². Z typologii Eurostat i OECD korzysta polski Główny Urząd Statystyczny [Obszary wiejskie w Polsce. Narodowy...2015].

8. Słowacja. Na Słowacji za obszar miejski uznaje się teren zamieszkały przez co najmniej 5000 mieszkańców i zawierający miasto uznane na podstawie podziału administracyjnego, które spełnia funkcje jako centrum danego regionu. Obszary wiejskie to pozostałe gminy, które nie spełniają warunków obszarów miejskich.

9. Słowenia. W Słowenii 90% powierzchni kraju leży na wysokości 300 m n.p.m. Specyficzne warunki naturalne mają bezpośredni wpływ na charakterystyczną strukturę użytkowania gruntów [Rural Development Programme... 2007]. Obszary wiejskie są uzależnione od gęstości zaludnienia. Z tego względu wyróżniono trzy typy obszarów wiejskich:

- typ I – zwarty zbiór lokalnych obszarów o powierzchni stosunkowo gęsto zaludnionej, z których każdy charakteryzuje gęstość zaludnienia ponad 500 os./km², a liczba ludności w całym obszarze wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców;
- typ II – obszar pośredni, który charakteryzuje gęstość zaludnienia ponad 100 os./km², całkowita liczba jego populacji przekracza 50 000 mieszkańców i jest on zlokalizowany w sąsiedztwie obszaru gęsto zaludnionego;
- typ III – obszar słabo zaludniony, czyli teren, który nie wpisuje się w kategorię obszarów gęsto zaludnionych i pośrednich.

Obszary pośrednie mogą być sklasyfikowane w zależności od celu analizy jako obszary wiejskie lub miejskie [Final definition ... 2016]. W latach 70. [Klemenčič 1974] typologia obszarów wiejskich opierała się na danych demograficznych. W roku 2000 Kovačič opublikował typologię, w której podjął próby sklasyfikowania obszarów wiejskich zgodnie z ich wspólnymi cechami w odniesieniu do potencjału ich rozwoju gospodarczego. Wytypowano zestaw wskaźników: gęstość zaludnienia, udział ludności rolniczej, podstawy opodatkowania dochodu na 1 mieszkańca, wysokość i nachylenie powierzchni, miernik starzenia się społeczeństwa, mierniki rolnicze gospodarstw domowych z uwzględnieniem gwarantowanego następcy, dynamika wzrostu ludności. Klasyfikacja ta wyróżnia następujące rodzaje obszarów wiejskich: podmiejskie obszary wiejskie; typowe

obszary wiejskie (nizinne, pagórkowate i górskie tereny) oraz obszary wyludniające się (intensywnie, umiarkowanie, potencjał wyludniania się).

10. Węgry. Na Węgrzech obszary wiejskie możemy podzielić na dwie kategorie:
- kategoria I – „obszar wiejski mikroregionu”, głównym wyznacznikiem obszarów jest tu gęstość zaludnienia, która powinna wynosić poniżej 120 os./km² dla terenu, który nie jest ośrodkiem miejskim z minimum 20 000 mieszkańcami;
 - kategoria II – „wiejski mikroregion z ośrodkiem miejskim”, gęstość zaludnienia mikroregionu wynosi poniżej 120 osób/km², z co najmniej jednym ośrodkiem miejskim i minimalnej populacji 20 000 mieszkańców.

Zaprezentowane zestawienie definicji obszarów wiejskich pokazuje, jak bardzo zróżnicowane jest pojmowanie tych terenów w poszczególnych krajach połączonych w strukturach Unii Europejskiej. Z tego powodu bezpośrednie porównywanie danych pozyskanych z opracowań publikowanych w poszczególnych krajach jest utrudnione lub wręcz niemożliwe. W efekcie badacze korzystają ze statystyki unijnej bazującej na typologii OECD lub Eurostat, która pomija specyfikę krajów oraz procesy obserwowane i opisywane dla innych jednostek (np. na Litwie najmniejszą jednostką, dla której zbierane są dane jest obszar określany kodem pocztowym, a na Łotwie – parafia).

PRZYKŁAD WYKORZYSTANIA TYPOLOGII OECD W ANALIZIE PORÓWNAWCZEJ

Przykładowa analiza porównawcza polegała na prezentacji wybranych cech obszarów wiejskich w Polsce i w innych krajach europejskich, które wstąpiły do UE w roku 2004. Ze względu na różnorodność definicji obszarów wiejskich poszczególnych krajów posłużono się założeniami typologii OECD. Analizę oparto na danych pozyskanych z raportu „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015].

Obszary przeważająco wiejskie w Unii Europejskiej w roku 2010 zajmowały ponad połowę powierzchni (a po zsumowaniu z obszarami pośrednimi 90%), zamieszkiwał je co czwarty mieszkaniec UE (23%), a zatrudnienie znajdował co piąty (21%). Wartość dodana brutto na obszarach przeważająco wiejskich była zdecydowanie najniższa (16%) w porównaniu z obszarami miejskimi i pośrednimi (rys. 1).

Udział poszczególnych typów obszarów był mocno zróżnicowany w krajach, które przystąpiły do UE w 2004 r. Najbardziej wyróżniały się Malta i Cypr, ponieważ 100% terytorium Malty sklasyfikowano jako obszary przeważająco miejskie, natomiast Cypr posiadał tylko obszary pośrednie. Obszary wiejskie stanowiły ponad 60% powierzchni na Litwie, Łotwie i Węgrzech, a ponad 80% powierzchni w Estonii, Irlandii, Grecji, Portugalii i Finlandii. Z kolei w Holandii zaledwie 2,1% terytorium uznano za tereny wiejskie. Najwięcej obszarów miejskich mieściło się na Łotwie, Litwie i w Czechach (rys. 2).

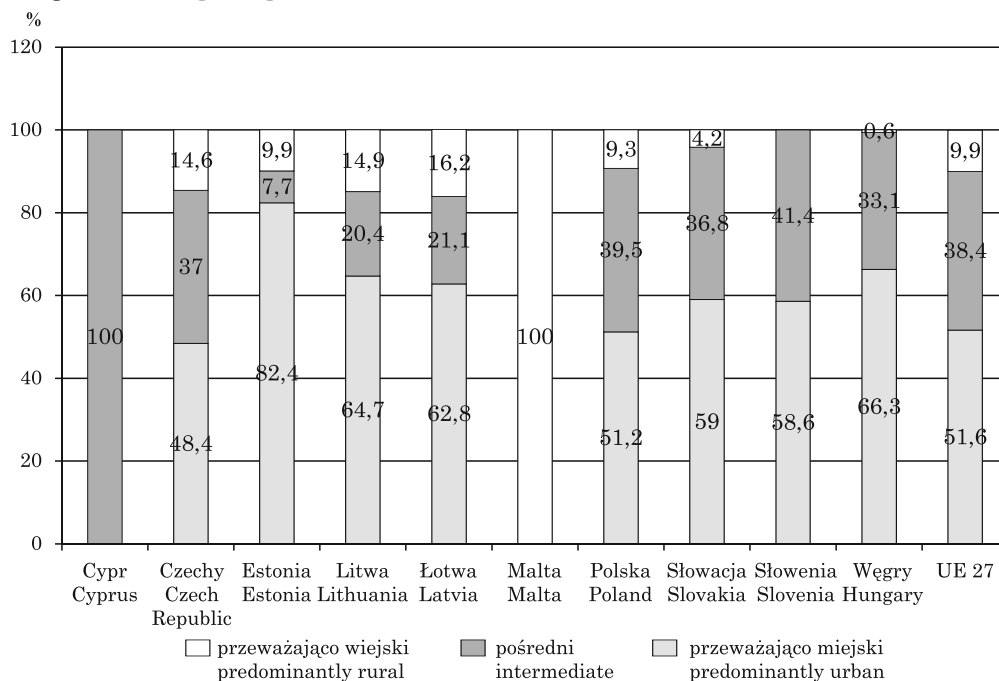

Rys. 1. Wybrane charakterystyki obszarów przeważająco wiejskich, pośrednich i przeważająco miejskich w UE w roku 2010

Fig. 1. Selected characteristics of areas predominantly rural, intermediate and predominantly urban in EU in 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

Source: own studies on the basis of „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

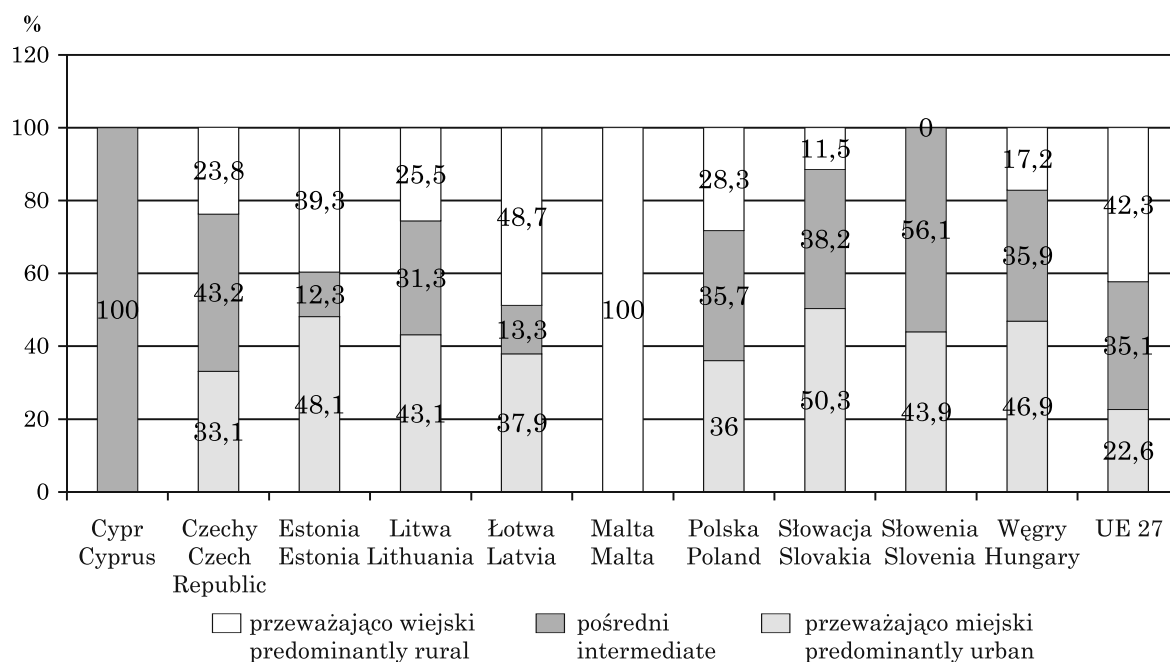
Rys. 2. Udział obszarów przeważająco wiejskich, pośrednich i przeważająco miejskich w analizowanych krajach w 2010 r.

Fig. 2. Share of areas predominantly rural, intermediate and predominantly urban areas in analyzed countries in 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

Source: own studies on the basis of „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

Podstawą definicji obszarów wiejskich w większości opisywanych krajów były dane związane z liczbą ludności. Przeanalizowano więc różnice w tym zakresie występujące między krajami. Zaobserwowano, iż w skali kraju najczęściej osób zamieszkiwało obszary wiejskie na Słowacji, w Estonii i na Węgrzech, a najmniej w Czechach i Polsce (pomijając Cypr i Malte, gdzie obszary te nie występują). Z kolei największy udział osób zamieszkujących obszary miejskie odnotowano na Malcie (100%), Łotwie (48,7%), a w dalszej kolejności w Estonii i Polsce (rys. 3).

Rys. 3. Udział ludności zamieszkującej obszary przeważająco wiejskie, pośrednie i przeważająco miejskie w 2010 r.

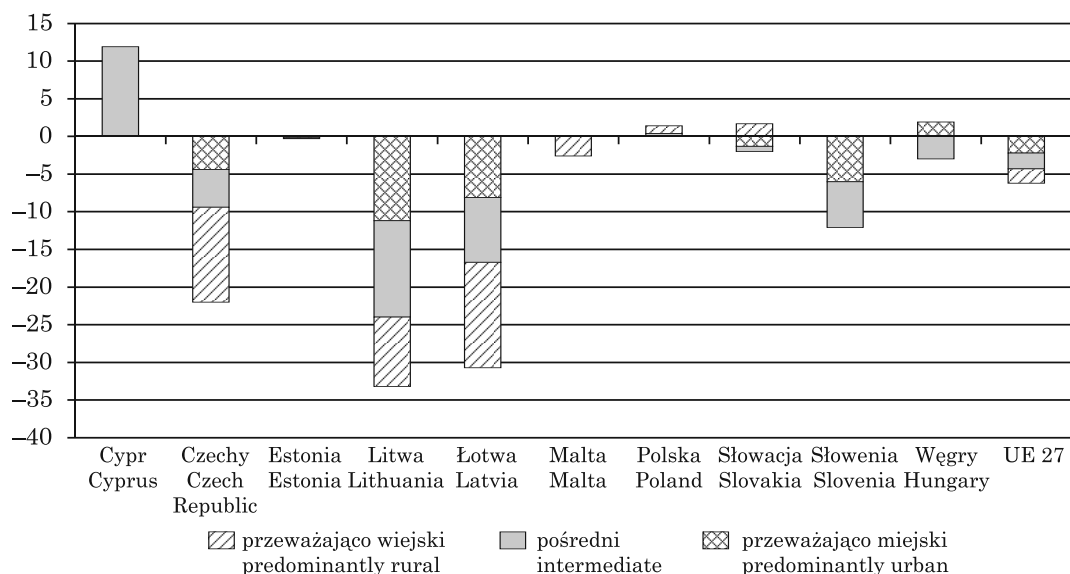
Fig. 3. Share of population inhabiting predominantly rural, intermediate and predominantly urban areas in 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013 [2015]

Source: own studies on the basis of „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

Liczba ludności zamieszkującej poszczególne typy obszarów zależy zarówno od przyrostu naturalnego ludności, jak i migracji. Saldo migracji dla obszarów wiejskich stanowi różnicę między napływem a odpływem ludności.

Przepływy ludności zobrazowano na rysunku 4. W skali całych krajów największy ubytek ludności odnotowały Litwa, Łotwa i Czechy, natomiast napływ ludności zauważono na Cyprze, Węgrzech, Słowacji i w Polsce. Na Litwie najczęściej osób ubyło na obszarach pośrednich, następnie wiejskich i miejskich. Z kolei na Łotwie i w Czechach najwyższe ujemne saldo migracji odnotowały obszary przeważająco miejskie. Węgry odnotowały przyrost ludności na obszarach wiejskich, a Słowacja i Polska na obszarach miejskich. Cypr, ze względu na swoją specyfikę, pozyskał mieszkańców terenów pośrednich.

Rys. 4. Saldo migracji w latach 2007–2011 w wybranych krajach

Fig. 4. Balance of migration in 2007–2011 in the selected countries

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013*

Source: own studies on the basis of „Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013” [2015]

Analiza danych wydzielonych zgodnie z przedstawioną typologią obszarów nie pozwalała uzyskać pełnego obrazu sytuacji. Obszar nazwany pośrednim jest bowiem obszarem mocno wewnątrznie zróżnicowanym, zatem dane w ten sposób zagregowane niosą ze sobą nikłą informację na temat procesów tam zachodzących. Problem ten najwyraźniej dotyczy Cypru, a także Malty. Należałoby przejść na poziom danych zbieranych przez narodowe urzędy statystyczne, aby poznać sytuację obszarów wiejskich. Dane tam uzyskane ze względu na odmienną typologię będą jednak nieporównywalne z danymi agregowanymi w Polsce.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Polska nie jest odosobnionym krajem, w którym brakuje jednoznacznej definicji obszarów wiejskich. W wielu krajach europejskich od wielu lat trwają prace nad opracowaniem ich uniwersalnej definicji. Barię w stworzeniu w pełni adekwatnej, uniwersalnej typologii obszarów wiejskich jest ich specyficzny charakter, zależny od położenia geograficznego, ukształtowania terenu, klimatu, a przede wszystkim od rozwoju społeczno-gospodarczego. Wysiłki na rzecz ustalenia typologii „wiejskości” dla potrzeb polityki krajowej i europejskiej opartych na gęstości zaludnienia ewoluują w stronę bardziej złożonych klasyfikacji bazujących na funkcjonalnych powiązaniach między obszarami wiejskimi i miejskimi. Prace w komisjach europejskich prowadzone w zakresie identyfikacji i trafnej definicji obszarów wiejskich wskazują na jeszcze jeden nieporuszony dotychczas aspekt, na kryterium dostępności do najbliższego miasta. Innowacyjną ideę wskazują

Dijkstra i Poelman [2008] w opracowaniu: “Remote rural regions. How the proximity to a city influences the performances of rural regions” (s. 3). Głównym założeniem jest pomiar czasu dojazdu co najmniej 50% ludności danego obszaru do najbliższej położonego miasta o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., limit czasu przejazdu wynosi 60 minut. W zależności z jakiego obszaru następuje dojazd, można obszar sklasyfikować jako np. pośredni zlokalizowany blisko miasta (gdy czas dojazdu nie przekracza 60 min) lub pośredni oddalony od miasta (gdy czas dojazdu przekracza 60 min) [Brezzi i in. 2011]. Istotne jest, że wspomniani naukowcy uwzględniają tylko czas dojazdu, pomijając środek lokomocji i jakość drogi dojazdowej. Nowy sposób typowania obszarów wiejskich uwzględniłby naturalne ruchy ludności związane z migracjami wewnętrznymi. Wciąż aktualna będzie natomiast potrzeba definicji, która by lepiej opisywała obszary wiejskie w krajach specyficznych jak Cypr czy Malta.

PIŚMIENNICTWO

- Agriculture and Food, <http://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/agriculture-and-food/> (dostęp: 3.07.2015 r.).
- Annual Report for 2011. Ministry of Agriculture Natural Resources and Environment, NICOSIA 2012, [http://www.moa.gov.cy/moa/Agriculture.nsf/All/F48D492445DD7ABEC2257A4C00283EBA/\\$file/Annual%20Rep-2011-english.pdf](http://www.moa.gov.cy/moa/Agriculture.nsf/All/F48D492445DD7ABEC2257A4C00283EBA/$file/Annual%20Rep-2011-english.pdf) (dostęp: 13.07.2015).
- Berdegúe, J.A., Fuentealba, R. (2011). Latin America. The state of smallholders in Agriculture. Conference on new directions for smallholder agriculture. International Fund for Agricultural Development, Rome, Italy, 24–25 January, <http://www.ifad.org/events/agriculture/doc/papers/berdegue.pdf> (dostęp: 3.07.2015).
- Brezzi, M., Dijkstra, L., Ruiz, V. (2011). OECD extended regional typology. The economic performance of remote rural regions, [w:] OECD regional development working papers, 2011/06. OECD Publishing, <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/48670214.pdf> (dostęp: 29.06.2015 r.).
- Country profile on rural characteristics Malta assessing the impact of rural development policies (incl. Leader), (dostęp: 5.07.2015 r.).
- Deklaracja z Cork „Ożywienie obszarów wiejskich”. Europejska konferencja na temat rozwoju wsi „Wieś europejska – perspektywy na przyszłość”, 7–9.11.1996 (1996). Cork, Irlandia.
- Dijkstra, L., Poelman, H. (2008). Remote Rural Regions. How the proximity to a city influences the performances of rural regions. *Regional Focus*, 1, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/focus/2008_01_rural.pdf (dostęp: 30.06.2015 r.).
- Environmental report (part of the Ex-ante evaluation of the Rural Development Programme of the Republic of Slovenia 2007–2013). Biotechnical Faculty, Orbicon a/s, 2007.
- Ex-ante evaluation of the Rural Development Programme of the Republic of Slovenia 2007–2013. Biotechnical Faculty, Orbicon a/s, 2006.
- Final definition and delineation of rural areas in Central Europe, raport Office for National Economic Planning, http://www.central2013.eu/fileadmin/user_upload/Downloads/outputlib/EURU-FU_O3.2.2_Def_of_rural_areas_in_CEU_121016.pdf, (dostęp: 10.02.2016 r.)
- Klemenčič, V. (1974). Regionalne razlike in problemi demografske in poselitvene strukture Slovenije. Ljubljana, Demografski inštitut, Raziskovalni center ekonomske fakultete.
- Klemenčič, V. (1987). SR Slovenija v luči socialno-prostorske preobrazbe. [w:] Zbornik 10. Derčevi pediatrični dnevi v Ljubljani. Lublana, Univerzitetni klinični center, 63–72.

- Kliimask, J. (2001). Development Trends of Rural Settlements in Estonia. Report. Phare CBC project „Evaluation of the social infrastructure”.
- Kovačič M., (2000). Razvojno-tipološka členitev podeželja v Republiki Sloveniji. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Inštitut za agrarno ekonomiko.
- Obszary wiejskie w Polsce. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Olsztyn 2011.
- Obszary wiejskie w Polsce. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Olsztyn 2015.
- Opinia Komitetu Regionów. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Dz.Urz.UE 2013/C 356/14 z dnia 05.12.2013.
- Population Division World Urbanization Prospects. Department of Economic and Social Affairs 2008.
- Ribašauskiene, E., Kairyte, E., Meyers W., H. (2007). Territorial dimensions of Lithuanian Rural Development Plan 2004–2006: lessons for 2007–2013, http://www.laei.lt/leid_fl/publ_fl/ZemPr_011_018.pdf (dostęp: 8.07.2015).
- Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2008 (2008), http://ec.europa.eu/agriculture/agrista/rurdev2008/RD_Report_2008.pdf (dostęp: 20.06.2015).
- Rural Development in the EU Statistical and Economic Information Report 2013 (2013), http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf (dostęp: 20.06.2015).
- Rural development in the European Union. Statistical and economic information. Report 2013 (2013). European Commission. Directorate-General for Agriculture and Rural Development. http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf (dostęp: 3.07.2015 r.).
- Rural Development Programme for Lithuania 2007-2013. Lithuanian Ministry of Agriculture, <https://www.nma.lt/index.php/support/rural-development-programme-2007-2013/685> (dostęp: 8.07.2015).
- Rural Development Programme for Malta 2007-2013. Rural Development Department Ministry for Sustainable Development the Environment and Climate Change. 2013, http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/country/malta/en/malta_en.html (dostęp: 10.02.2016).
- Rural Development Programme of the Republic of Slovenia 2007-2013. (2007). Republic of Slovenia, Ministry of Agriculture, Forestry and Food.
- Shoard, M. (2002). Edgelands. [w:] *Remarking the landscape. The changing face of Britain.* Jenkins, J. (red.). Wyd. Profile Books, Londyn, 117–146.
- Stockdale, A., Catney, G. (2014). A Life course perspective on Urban-Rural Migration. The importance of the local context. *Population, Space and Place* 20(1), 83–98.

DEFINING RURAL AREAS IN SELECTED EU COUNTRIES

Summary. In the European Union, where predominantly rural areas and intermediate areas cover 90%, the development of these areas is treated as a priority. It concerns also countries that joined EU in the current century. Planning and introducing development policies require both the analysis of supported and transformed areas and gaining knowledge from other countries' experience. However, direct comparison of activities and their effects meets methodological problem – rural areas are defined according to various guidelines. It caused the necessity of using unified EU statistics, which does not include the specifics of particular countries. The aim of the article was to indicate the

differences in definitions of rural areas in the countries that joined EU after 2004 and to underline the need for new, more adequate universal definition.

Key words: rural areas, problem of definition

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 15.12.2015

Do cytowania – for citation:

Zysk, E., Żróbek-Różańska, A. (2015). Definiowanie obszarów wiejskich w wybranych krajach UE. *Acta Sci. Pol. Administratio Locorum* 14(4), 75–85.